

loper (*Arenaria interpres*), Zilverplevier (*Charadrius squatarola*), Zwarte Ruiter (*Tringa erythropus*) en Sneeuwgorz (*Plectrophenax nivalis*) o.a. konden met ideaal licht worden waargenomen. Een late Grote stern (*Sterna sandvicensis*) kon nog aan de lijst worden toegevoegd. Tevergeefs werd gezocht naar een Grote Burgemeester en een Velduil die de vorige dag hier waren gezien.

Daarna splitste het gezelschap zich in een gedeelte dat langs de dijk van de schorren van de Eendracht zou wandelen, en een groep overige deelnemers die per auto naar het zuidelijk punt reed om daar een kortere wandeling langs diezelfde dijk te maken. Hoewel het getij ongunstig was — het wad was nog te uitgestrekt om de vogels dichtbij te krijgen — werd volop genoten van de voorbij trekkende soorten waarvan ik noem de blinkende Bergeenden (*Tadorna tadorna*), Slobben (*Spatula clypeata*) en Kluten (*Recurvirostra avosetta*).

Op grote afstand werd een twintigtal Rotganzen (*Branta bernicla*) ontdekt. Zeer spectaculair was ook de sterke trek van Kramsvogels (*Turdus pilaris*) en Koperwieken (*Turdus musicus*). In gemengde troepen kwamen zij schuin over de Waddenzee op het eiland aanvliegen en passeerden telken met enige aarzeling de dijk. Eenmaal daarbinnen, lieten zij zich neer op de aangrenzende weilanden, die letterlijk bezaaid waren met deze vogels.

Tot op de boot, waarmede de terugreis werd aanvaard, bleef men gezellig bij elkaar en zo kwam het einde aan deze geslaagde excursie, waarop totaal 79 soorten werden genoteerd.

De Secretaris, M. J. TEKKE.

Varia

BELEVENISSEN IN DE CAMARGUE

door

M. J. TEKKE

2. De woestijn leeft.

Ten Z.O. van Arles, begrensd door het kanaal van Arles, de weg naar Salon en de weg naar Istres, strekt zich een uitgebreid gebied uit, dat het beste met de aanduiding „woestijn” kan worden getypeerd. La Crau, zoals dit gebied wordt genoemd, is niet in cultuur te brengen, omdat de leemachtige, okerkleurige grond vermengd is met grote en kleine rolstenen. Toen wij het in 1956 bezochten, troffen wij het in dezelfde toestand aan als waarin de Duitsers het hadden achtergelaten. De grote stenen hadden zij verzameld en op hopen gegooid als obstakels voor vliegtuiglandingen en die lagen er nog net zó. Als ik u als onbekende in deze streek hier naar toe zou voeren en u zou vertellen dat het vogelkundig een interessant gebied is, zoudt u zich zeer terecht afvragen wat hier in dit verlaten oord nu moet zitten en misschien zoudt u wel denken dat ik u voor de gek hield. Het volgend verhaal zal het tegendeel bewijzen en nog

steeds ben ik dankbaar dat ik er urenlang heb rondgestrompeld. Je kunt het namelijk geen lopen meer noemen, want nooit is het mogelijk je voet vlak op de grond te zetten, altijd sta je gedeeltelijk op een kei.

Al heel gauw merk je dat het niet àl kei is wat de klok slaat. Overal is er een lage vegetatie van Lavendel en Tijn, die tesamen een parfum verspreiden waaraan de heer COTY een puntje kan zuigen. De bloemen werden druk bezocht door één vlindersoort, het Dambordje. Eens stoof er voor mijn voeten een reptiel weg en mijn eerste gedachte was: een slang — niets bijzonders hier — doch het bleek een 40 cm lange Parelhagedis te zijn. Hij vluchtte in een steenhoop en wij konden hem nog juist aan zijn achterlichaam te voorschijn halen en zijn prachtige jade verschijning in kleuren vereeuwigen.

Nergens heb ik zoveel zingende leeuweriken boven mijn hoofd gehad als in La Crau. Het was één aanhoudend concert en niet van gewone leeuweriken. Twee soorten zongen er door elkaar: de Kalandersleeuwerik en de Kortteensleeuwerik. Hun zang was echter totaal verschillend. De Kalandersleeuwerik vliegt niet altijd in kringen rond en blijft veel op één plaats in de lucht staan zingen; zijn zang is een echte langgerekte leeuwerikenvoordracht, vol met nabootsing van andere vogelgeluiden. Ik hoorde er de Merel, de Putter en het hoge „klikkliki.....” van de Torenvalk in. Evenals onze leeuwerik tiereliert en fladdert hij en in baltsvlucht noteerde ik: „tatatie tatatie”. Herhaaldelijk maakten wij de fout een in de verte fladderende vogel voor een „biddende” Torenvalk uit te schelden. Op een afstand lijken ze bijzonder groot; het is inderdaad een grote leeuwerik, die in de vlucht het best herkenbaar is aan de lichte onderzijde en de zeer donkere ondervleugel met witte achterrand. In een polletje vonden wij bij toeval een nest met vier donsjongen, waarvan het lichaam met zeer lange haarachtige veren was bedekt. Deze zullen waarschijnlijk dienen om de jongen tegen de onbarmhartige zon te beschermen.

De veel kleinere Kortteensleeuwerik laat steeds dezelfde korte strofen horen, die sterk herinneren aan de geluiden van Paapje, Kuifleeuwerik en Tapuit.

Deze laatste soort komt hier ook als broedvogel voor en velen van ons maakten voor het eerst kennis met zijn lichter gekleurde neef uit het Middellandse Zeegebied, de Blonde Tapuit; wij zagen 2 ♂♂ van de zwartkelige vorm. Zij scharrelen in de steenhopen en benutten ze als uitkijkpost.

Twee vaderlandse broedvogels, de Duinpieper en de Griel, die de voorkeur geven aan woest, verlaten, zanderig terrein, troffen wij hier aan. (Vermoedelijk zal de Griel dit jaar voor het eerst niet meer in Nederland gebroed hebben en als verloren kunnen worden beschouwd).

De grootste verrassing was, dat wij in deze verlaten woestijn een kolonie van 30—40 paren aantroffen van de Vorkstaartplevier. Deze sierlijk getekende vogel broedt altijd in de Camargue als

enige plaats voor geheel Frankrijk, doch niet steeds op dezelfde plaats en het kan je soms dagen kosten om ze te vinden. Hij is naar mijn mening de interessantste van de daar voorkomende vogels. Zijn slanke lichaamsvorm, diepg gevorkte staart, prachtige koptekening, doch ook zijn snelle, sierlijke vlucht zijn bijzonder aantrekkelijk. Tal van alarmerende vogels klaagden in zig-zag-vlucht boven onze hoofden en wij moesten dus wel midden in de kolonie zijn. Hoe wij ook zochten naar de bonte eieren, die zonder enige nestvorm tussen de stenen moesten liggen, we vonden ze niet, dank zij de uitstekende camouflage. Sommige vogels liepen voor ons uit, deden alsof ze gewond waren en lokten ons steeds verder van de nestplaats weg.

Van de schuwe hoenderachtige vogels zag een onzer, die op zijn eentje uit was geweest, een troep van 40 Kleine Trappen en een paar dagen later joegen wij met het gehele gezelschap 8 Witbuikzandhoenders op; voor de laatste moest ik een loopspas uitvoeren, daarbij een paar gebroken enkels riskerende. De Kleine Trap, die op de bovendelen zandkleurig is en een witte onderzijde heeft, maakt in de snelle vlucht een witte indruk met brede zwarte vleugelpunten. Het Witbuikzandhoen maakt bij het opvliegen een ratelend geluid; het meest vallen de lange wigvormige, zeer spits toelopende staart en de lichte vleugelpunten op.

Maar ook de lucht van de woestijn leefde. Niet minder dan een vijftigtal grote donkere roofvogels zweefde hoog boven een vuilnisbelt. Zij hadden het vliegbeeld van een Kiekendief, doch hun zwak gevorkte staart kenmerkte ze als Zwarte Wouwen. Daartussen circelden twee grotere roofvogels zonder een enkele vleugelslag. Zij hadden het typische vliegbeeld van de Aasgier. Dit doet sterk denken aan dat van de Ooievaar: een witte vogel met brede zwarte vleugelachterranden. Bovendien waren er naar schatting 600 Zilvermeeuwen van de geelpotige mediterrane vorm *michahellis*.

Aan de grens van de woestijn, waar het struikgewas begon, was ook een aantal kleine zangertjes aanwezig zoals de Kleine Zwartkop, de Orpheusspotvogel, de Grasmus en de Provence-Grasmus; ook de mooi getekende Hop zagen we hier, zij het op grote afstand, overvliegen.

Toen wij 's avonds in ons hotel de resultaten van de dag te boek stelden, hadden wij alle reden om tevreden te zijn over de vogelbevolking van La Crau. Zelden ben ik door een terrein gegaan dat zo vermoeiend was en als ik er aan terugdenk, voel ik nog mijn gloeiende voetzolen.